

First records of four click-beetles (Coleoptera: Elateridae) from Ukraine

První nálezy čtyř druhů kovaříků (Coleoptera: Elateridae) pro území Ukrajiny

Josef MERTLIK¹⁾ & Martin SAMEK²⁾

1) Pohřebačka 34, CZ-533 45 Opatovice nad Labem, Czech Republic
mertlik@elateridae.com

2) Skalice 38, CZ-503 03 Smiřice, Czech Republic
info@koreni-gastro.cz

Abstract. First records from Ukraine of four species of the family Elateridae Leach, 1815: *Athous gottwaldi* Lohse, 1978; *Cidnopus platiai* Mertlik, 1996; *Limoniscus violaceus* (Ph.Müller, 1843) and *Zoroachros quadriguttatus* (Laporte de Castelnau, 1840), are provided.

Key words: Distribution, Coleoptera, Elateridae, Ukraine, Europe, *Athous*, *Cidnopus*, *Limoniscus*, *Zoroachros*

***Athous gottwaldi* Lohse, 1978**

Specimen studied. Ukrajina occ., Zakarpattia region, 5 km W of Dilove, Kuzy stream [Podkarpatsko, Kuzy], vii. 1932, 1 ♂, Dr. Klička leg., Pečírka coll. in NM Praha coll., J. Mertlik det.; Ukrajina occ., Zakarpattia region, Dilove [P. Rus, Trebušany], 20. vii. 1932, 1 ♂, Ing. J. Palásek leg., Jagemann coll. in MZM Brno coll., J. Mertlik det. 2004; Ukraine occ., Zakarpattia region, Mukacheve [Mukačevo], vi. 1934, 1 ♂, Pfeffer coll. in NM Praha coll., J. Mertlik det. 2009; Ukrajina occ., Zakarpattia region, Mala Ugolka [Podkarpatsko, Malá Ugolka], 29. vi. 1994, 2 ♂♂, J. Prouza leg., J. Mertlik coll.

Distribution. Slovakia (Cate 2007).

First records for Ukraine.

***Cidnopus platiai* Mertlik, 1996**

Specimen studied. Ukraine occ., Zakarpattia region, Soltovina [Slat. Doly], v. 1936, 1 ♂, 1 ♀, without name of collector, NM Praha coll., J. Mertlik det. 2009; Ukrajina occ., Zakarpattia region, Vynohradiv env., Tisa river (48°07'22.64"N, 23°05'13.37"E), 29. iv. 2009, 1 ♂, 6 ♀♀, J. Mertlik et M. Samek leg. et coll.; Ukrajina occ., Zakarpattia region, Khust env., Tisa river (48°10'47.35"N, 23°15'12.73"E), 28. iv. 2009, 3 ♂♂, 2 ♀♀, J. Mertlik et M. Samek leg. et coll.; Ukrajina occ., Zakarpattia region, Iza env., Rika river (48°14'49.96"N, 23°22'32.46"E), 29. iv. 2009, 3 ♂♂, 2 ♀♀, J. Mertlik et M. Samek leg. et coll.

Distribution. Slovakia, Hungary (Cate 2007).

First records for Ukraine.

***Limoniscus violaceus* (Ph.Müller, 1843)**

Specimen studied. Ukraine occ., Zakarpattia region, Perechyn - Vorochevo, Plishka Mt. (48°42'52.66"N, 22°25'57.50"E), 28. iv. 2009, 1 larva, in beech trunk cavity, J. Mertlik leg. et coll.

Distribution. Austria, Czech Republic, Denmark, Estonia, France, Great Britain, Germany, Greece, Hungary, Poland, Romania, Slovakia, Spain, Turkey (Cate 2007); Bosnia, Croatia (Roubal 1924); Slovenia (Brancsik 1871, Drovenik 2003).

First record for Ukraine.

Zoroachros quadriguttatus (Laporte de Castelnau, 1840)

Specimen studied. Ukraine occ., Zakarpattia region, Uzhhorod [Podkarpatská Rus, Užhorod], without data, 1 ♂, Vl. Zoufal leg., V. Benedikt coll., J. Mertlik det.; without data, 1 ♂, Art. Vávra leg., E. Jagemann det. et coll. in MZM Brno coll., J. Mertlik rev. 2009; without data, 2 ♂♂, Roubal leg. et coll. in SNM Bratislava coll., J. Mertlik rev. 2009; Ukraine occ., Zakarpattia region, Mukacheve [Podkarpatská Rus, Mukačevo], vi. 1935, 4 ex., J. Roubal leg., MVČ HK. coll., J. Mertlik det. 2003; Ukraine occ., Zakarpattia region, Uzhok [Podkarpatská Rus, Užok], without data, 5 ex., Dr. J. Fleischer leg. (as *H. dermestoides* f. *tetragraphus*), NM Praha coll., J. Mertlik det. 2004; Ukrajina occ., Zakarpattia region, Vynohradiv env., Tisa river (48°07'24.10"N, 23°05'14.99"E), 29. iv. 2009, 11 ♂♂, 3 ♀♀, J. Mertlik et M. Samek leg. et coll.; Ukrajina occ., Zakarpattia region, Khust env., Tisa river (48°10'44.57"N, 23°15'17.17"E), 28. iv. 2009, 3 ♀♀, J. Mertlik et M. Samek leg. et coll.

Distribution. Armenia, Austria, Bulgaria, Czech Republic, France, Greece, Hungary, Italy, Macedonia, Poland, Portugal, Romania, Slovakia, Spain, Russia: South European Territory (Cate 2007); Turkey (Mertlik & Platia 2008).

First records for Ukraine.

Souhrn

První přehled nálezů druhů čeledi Elateridae z území ukrajinské Zakarpatské oblasti zpracoval Roubal (1936). Další nálezy uvádí Dolin (1982, 1988).

Nové, z Ukrajiny doposud nepublikované údaje od druhů *Athous gottwaldi*, *Cidnopus platiai* a *Zoroachros quadriguttatus*, se nám podařilo získat při revizích muzejních sbírek entomologického oddělení Národního muzea v Praze (NM Praha coll.), Muzea východních Čech v Hradci Králové (MVČ HK coll.), Moravského zemského muzea v Brně (MZM Brno coll.) a Slovenského národního múzea v Bratislavě (SNM Bratislava coll.).

K ověření těchto velmi zajímavých údajů jsme uskutečnili ve dnech 24.4.-1.5.2009 výpravu na perspektivní biotopy Zakarpatské oblasti, při které se nám podařilo potvrdit výskyt dvou druhů, známých z muzejních sbírek, *Cidnopus platiai* a *Zoroachros quadriguttatus*.

Imaga *Cidnopus platiai* jsme nacházeli jednotlivě při oklepu větví vrb a topolů. Preferovala místa s výskytem písčitého náplavů. Spolu s nimi se hojněji vyskytovali kovařící *Synaptus filiformis* (Fabricius, 1781).

Imaga *Zoroachros quadriguttatus* byla velmi lokální, našli jsme je pod kamínky a naplaveným detritem pouze na vyvýšených místech, tvořících v období záplav ostrůvky. Mnohem hojnější zde byli kovařící *Zoroachros meridionalis* (Laporte de Castelnau, 1840), kteří osidlovali i níže položené plochy.

Výskyt druhu *Athous gottwaldi* potvrdil v roce 1994 kolega Jaroslav Prouza (Hradec Králové). Tento druh nebyl cílem naší výpravy, protože jeho aktivity probíhá až v červnu a počátkem července.

Při naší výpravě jsme našli i larvu druhu *Limoniscus violaceus*. Byla nalezena v trouchu v dutině u paty kmene buku. Spolu s ní zde byly nalezeny dvě larvy a jedno imago kovařika *Ischnodes sanguinicollis* (Panzer, 1793). Biotop tvoří starý listnatý suťový les. Na svazích jsou častější duby a je zde množství padlých kmenů. *Limoniscus violaceus* byl nalezen v nižších partiích, ve skupině mohutných buků, rostoucích na malé plošině nad roklí. V dutině sousedního buku byly nalezeny larvy kovařiků *Elater ferrugineus* Linnaeus, 1758 a *Megapenthes lugens* (Redtenbacher, 1842).

Kovařící *Athous gottwaldi*, *Cidnopus platiai*, *Limoniscus violaceus* a *Zoroachros quadriguttatus* jsou nové druhy pro faunu Ukrajiny.

Všechny námi pořízené snímky lokalit je možné shlédnout v internetové fotogalerii „Ukrajina – Zakarpatská oblast“ na adrese: <http://www.elateridae.com/galerie/thumbnails.php?album=56>

Satelitní snímky navštívených lokalit je možné shlédnout v internetovém programu Google Earth 5.0 <http://earth.google.com/intl/cs/>

References

- CATE P. G. 2007: Family Elateridae, 89-209. In LÖBL I. & SMETANA A. (eds.): *Catalogue of Palaearctic Coleoptera, Vol. 4. Elateroidea - Derodontoidea - Bostrichoidea - Lymexyloidea - Cleroidea - Cucujoidea*. Apollo Books, Stenstrup, 935 pp.
- DOLIN W. G. 1982: Fauna Ukrainy. (Elateridae subf. Agrypninae, Negastrinae, Diminae, Athoinae, Oestodinae). *Akad. Nauk. Ukr. RSR*, 19 (3): 1-285. (In Ukrainian).
- DOLIN W. G. 1988: Fauna Ukrainy. (Elateridae subf. Cardiophorinae, Elaterinae). *Akad. Nauk. Ukr. RSR*, 19 (4): 1-202. (In Russian).
- DROVENIK B. 2003: In A. PIRNAT: Strokovna izhodišča za vzpostavlanje omrežja NATURA 2000. Hrošči (Coleoptera). Projektna naloga. Končno pokročilo. Biologiški inštitut Jovana Hadžija 2RC SAZU LJUBLJANA, oktober 2003. (In Slovene).
- MERTLIK J. & PLATIA G. 2008: Catalogue of the family Cebriionidae, Elateridae, Lissomidae, Melasidae and Throscidae (Coleoptera) from Turkey. *Elateridarium*, 2: 1-40.
- ROUBAL 1924: O význačných kovářících. (Sur quelques Elaterides rares). *Čas. čs. spol. ent.*, 21: 94-95. (In Czech).
- ROUBAL J. 1936: Katalog Coleopter (Brouků) Slovenska a Podkarpatské Rusi II. *Nákladem Učené spol. Šafaříkovy v Bratislavě*, 434 pp. (In Czech).

Picture atachment

Fig. 1. Ukraine occ., Zakarpattia region, Perechyn - Vorochevo, Plishka Mt., 28. iv. 2009.
Beech trunk cavity - bitope of *Limoniscus violaceus* and *Ischnodes sanguinicollis*.

Fig. 2. Ukraine occ., Zakarpattia region, Vynohradiv env., alluvium of Tisa river, 29. iv. 2009.
Biotope of *Cidnopus platiai* and *Zoroachros quadriguttatus*.

Fig. 3. Ukraine occ., Zakarpattia region, Vynohradiv env., alluvium of Tisa river, 29. iv. 2009.
Biotope of *Cidnopus platiai* and *Zoroachros quadriguttatus*.

Fig. 4. Ukraine occ., Zakarpattia region, Vynohradiv env., alluvium of Tisa river, 29. iv. 2009.
Biotope of *Cidnopus platiai*.

Fig. 5. Ukraine occ., Zakarpattia region, Iza env., alluvium of Rika river, 29. iv. 2009.
Biotope of *Cidnopus platiai*.

Received 10. v. 2009